

VIFOTEC:

nơi ươm mầm sáng tạo Việt

20 năm qua, Quỹ Hỗ trợ Sáng tạo Kỹ thuật Việt Nam (VIFOTEC) đã luôn làm tốt nhiệm vụ ươm mầm sáng tạo trẻ của đất nước, đáp ứng đam mê nghiên cứu khoa học, sáng tạo của mọi tầng lớp nhân dân, từ công nhân, nông dân, thanh thiếu niên nhi đồng, cho đến các nhà khoa học, doanh nhân. Bằng những hoạt động có ý nghĩa, Quỹ VIFOTEC đã góp phần thiết thực vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, thực hiện tốt 8 chữ vàng mà Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Chủ tịch danh dự Quỹ VIFOTEC đã dành tặng: *“Khoa học, Công tâm, Liêm khiết, Hiệu quả”*.

Mốc son đầu tiên

Ngày 28.8.1992, 6 cơ quan gồm: Ủy ban Khoa học và Kỹ thuật Nhà nước (nay là Bộ KH&CN), Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bộ Tài chính, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (KH&KTVN) đã thông qua Nghị quyết Liên tịch số 01/LT về việc xây dựng Quỹ Hỗ trợ Sáng tạo Kỹ thuật Việt Nam (VIFOTEC). Được sự đồng ý của Thủ tướng Chính phủ, Chủ tịch Liên hiệp các Hội KH&KTVN đã ra Quyết định số 1215/TC-LHH ngày 17.11.1992 về việc thành lập Quỹ VIFOTEC.

Ngay từ ngày đầu thành lập, Quỹ đã nhận được sự tham gia và ủng hộ của đông đảo các nhà khoa học đầu ngành, cũng như nhiều cán bộ lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các nhà hoạt động chính trị - xã hội. Quỹ do Đại tướng Võ Nguyên Giáp làm Chủ tịch danh dự. Phiên họp đầu tiên ra mắt hoạt động của Quỹ được tổ chức ngày 18.2.1993 tại Hà Nội và ngày 23.3.1993 tại Tp Hồ Chí Minh, với sự tham gia của các nhà khoa học và chính trị - xã hội.

20 năm ươm mầm sáng tạo Việt

Trải qua 20 năm xây dựng và trưởng thành, Quỹ đã thực hiện tốt vai trò hỗ trợ về vật chất và tinh thần cho hàng chục nghìn tài năng sáng tạo thuộc mọi thành phần, mọi tầng lớp nhân dân (trí thức, công nhân, nông dân...), đặc biệt là thế hệ trẻ, sáng tạo và ứng dụng công nghệ, kỹ thuật mới vào sản xuất và đời sống. Nổi bật nhất là các Giải thưởng Sáng tạo KHCN Việt Nam, Giải thưởng Sáng tạo kỹ thuật Việt Nam dành

cho sinh viên, Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn quốc, Cuộc thi Sáng tạo dành cho thanh thiếu niên nhi đồng toàn quốc. Đây là những việc làm có ý nghĩa khoa học, kinh tế và xã hội sâu sắc, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh hội nhập và phát triển đất nước.

Giải thưởng Sáng tạo KHCN Việt Nam

Từ năm 1995 đến nay, Bộ KH&CN và Liên hiệp các

Hội KH&KTVN, trong đó Quỹ VIFOTEC là đơn vị thường trực, đã tổ chức thành công 17 lần Giải thưởng Sáng tạo KH&CN Việt Nam (trước đây là Giải thưởng KH&CN VIFOTEC) dành cho các công nghệ ưu tiên: sinh học phục vụ sản xuất và đời sống, công nghệ vật liệu mới, công nghệ cơ khí và tự động hóa, công nghệ thông tin và viễn thông, công nghệ bảo vệ môi trường và sử dụng hợp lý tài nguyên, công nghệ nhằm tiết kiệm năng lượng và sử dụng năng lượng mới, với gần 3.000 công trình tham dự. Từ đó, đã lựa chọn được gần 700 công trình để trao giải. Hàng năm, Lễ tổng kết và trao giải được tổ chức trang trọng tại Nhà hát lớn Tp Hà Nội, Đài Truyền hình Việt Nam truyền hình trực tiếp và phát sóng trên phạm vi cả nước. Việc chấm giải được thực hiện đúng quy định, đảm bảo khách quan, được các nhà khoa học cũng như xã hội đánh giá cao. Các công trình khoa học đoạt giải thưởng đã được áp dụng thành công vào sản xuất và đời sống, đem lại hiệu quả kinh tế - xã hội cao, góp phần xây dựng và phát triển kinh tế đất nước, giữ vững an ninh - quốc phòng, thúc đẩy phát triển KH&CN và chuyển giao công nghệ vào cuộc sống.

Với những tác động tích cực cho sự phát triển kinh tế đất nước và uy tín quốc tế ngày càng cao, từ năm 2001, Quỹ VIFOTEC được Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) chọn là cơ quan đề xuất giải thưởng WIPO về phía Việt Nam (cùng với Cục Sở hữu trí tuệ) và hàng năm trao 4 Giải thưởng WIPO (cho 1 công trình xuất sắc nhất, 1 nhà khoa học nữ xuất sắc nhất, 1 nhà sáng tạo trẻ xuất sắc nhất và 1 doanh nghiệp xuất sắc nhất trong việc áp dụng hệ thống sở hữu trí tuệ).

Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn quốc

Bắt đầu từ năm 2004, Liên hiệp các Hội KH&KTVN được giao làm cơ quan thường trực Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn quốc. Qua thời gian, số lượng các giải pháp dự thi cũng như số lượng các địa phương tổ chức Hội thi ngày càng nhiều hơn, trung bình khoảng 700 giải pháp/năm, được tuyển chọn từ 45 tỉnh/thành phố. Có được kết quả này là do Hội thi được tổ chức ở 2 cấp: cấp tỉnh/thành phố, bộ/ngành và cấp toàn quốc (2 năm/lần) (theo Quyết định số 165/2006/QĐ-TTg ngày 14.7.2006 của Thủ tướng Chính phủ về việc tổ chức Hội thi Sáng tạo kỹ thuật). Các hội thi Sáng tạo kỹ thuật đã tạo ra cuộc cách mạng về nhận thức và là bước ngoặt của phong trào toàn dân tiến quân vào khoa học kỹ thuật bởi hội thi sáng tạo là của quần chúng nhân dân và hiện nay đã có đầy đủ cơ sở pháp lý cho hoạt động này. Các hội thi đã góp phần không nhỏ trong việc nâng

cao chất lượng sản phẩm và hàm lượng KH&CN, đem lại hiệu quả kinh tế - xã hội cao, góp phần vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Cuộc thi Sáng tạo dành cho thanh thiếu niên nhi đồng toàn quốc hàng năm

Cũng bắt đầu từ năm 2004, Quỹ VIFOTEC đã chú trọng phát triển các tài năng khoa học trẻ nhằm mục đích đào tạo, nuôi dưỡng các nhà sáng chế tương lai. Mặc dù còn nhiều khó khăn về kinh phí, Quỹ đã tổ chức được 7 Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên, nhi đồng toàn quốc dành cho lứa tuổi thanh thiếu nhi (6-19 tuổi), 45 tỉnh/thành phố tham gia, khơi dậy sự đam mê sáng tạo của các em, nuôi dưỡng ước mơ trở thành những nhà sáng tạo, nhà khoa học và nhà sáng chế - những công dân trẻ tài năng của đất nước. Những em đoạt giải sáng tạo xuất sắc đã được tham gia các triển lãm quốc tế về sáng tạo tại Hàn Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ, Malaysia, Indonesia, Thái

Lan và Đài Loan. Tại những diễn đàn này, vị thế của Việt Nam đã được đề cao và đã có hơn 40 Huy chương Vàng, Bạc, Đồng đã được trao cho các tài năng trẻ Việt Nam. Qua sự giới thiệu và đề nghị của Quỹ VIFOTEC, WIPO đã trao 10 Huy chương Vàng cho các em thanh thiếu niên xuất sắc của Việt Nam.

Đặc biệt, năm 2010, nhân kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội, được phép của Thủ tướng Chính phủ và các bộ/ngành có liên quan, Quỹ VIFOTEC đã đăng cai tổ chức thành công Cuộc thi - Triển lãm quốc tế về Sáng tạo KH&CN trẻ lần thứ 7 (IEYI) tại Hà Nội - Việt Nam. Cuộc thi - Triển lãm đã đón gần 500 khách quốc tế đến từ 8 quốc gia, khu vực và vùng lãnh thổ như: Malaysia, Philipine, Đài Loan, Hồng Kông, Indonesia, Thái Lan, Nhật Bản. Qua đó, đã gây được tiếng vang trong cộng đồng quốc tế và để lại ấn tượng sâu sắc về sự thân thiện, lòng hiếu khách và khả năng sáng tạo của thế hệ trẻ Việt Nam.

Giải thưởng “Sáng tạo Kỹ thuật VIFOTEC” hàng năm dành cho sinh viên

Giải thưởng đã thu hút sự tham gia của hơn 200 trường đại học và trở thành giải thưởng có uy tín nhất đối với sinh viên. Trong 20 năm qua, đã có hơn 2.400 công trình khoa học của sinh viên được tuyển chọn. Những em đoạt Giải thưởng VIFOTEC còn được Quỹ Giáo dục Việt Nam (VEF) tổ chức cho học tiếng Anh để dự thi giành học bổng du học thạc sỹ và tiến sỹ của các trường đại học danh tiếng trên thế giới như: Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc. Đây thực sự là một cơ hội lớn để các sinh viên có thể trở thành những nhà khoa học trong tương lai.

*
* *

Không chỉ tổ chức thành công các Giải thưởng, Hội thi, Cuộc thi sáng tạo, Quỹ VIFOTEC còn có quan hệ hợp tác tốt với các nước và các tổ chức quốc tế trong việc đẩy mạnh các hoạt động sáng tạo KH&CN. Hàng năm, Quỹ tổ chức các đoàn cho các nhà khoa học, các nhà sáng tạo nữ, các nhà sáng tạo trẻ tham

gia các hội thảo, triển lãm quốc tế về sáng tạo ở Mỹ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Thái Lan, Malaysia, Ấn Độ, Indonesia, Đài Loan...; tham dự hội thảo của các nước ASEAN tại Băng Cốc (Thái Lan) để thảo luận các biện pháp hợp tác có hiệu quả giữa các tổ chức chính phủ và phi chính phủ nhằm thúc đẩy các hoạt động KH&CN của các nước thành viên ASEAN.

Quỹ VIFOTEC còn phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo, Quỹ Giáo dục Intel tổ chức Hội thi nghiên cứu khoa học - kỹ thuật dành cho học sinh trung học (ISEF). Tháng 5.2012, đoàn học sinh Việt Nam tham dự Hội thi nghiên cứu khoa học - kỹ thuật dành cho học sinh trung học thế giới tổ chức tại Mỹ đã vinh dự giành được giải Nhất.

Với những kết quả nổi bật trong 20 năm qua, Quỹ VIFOTEC đã nhận được nhiều phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước: Huân chương Độc lập hạng Ba, các Huân chương Lao động hạng Nhất, Nhì, Ba; nhiều Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ và các bộ/ngành, tỉnh/thành phố trong cả nước.

Hy vọng rằng, trong thời gian tới, Quỹ VIFOTEC sẽ tiếp tục làm tốt hơn nữa nhiệm vụ ươm mầm sáng tạo trẻ của đất nước, đáp ứng lòng mong mỏi của các nhà KH&CN, các nhà sáng tạo thuộc mọi đối tượng (công nhân, nông dân, nhà khoa học, doanh nhân, thanh thiếu niên nhi đồng), góp phần vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, thực hiện tốt 8 chữ vàng mà Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Chủ tịch danh dự Quỹ VIFOTEC đã dành tặng cho Quỹ: “*Khoa học, Công tâm, Liêm khiết, Hiệu quả*” ■